

Список використаних джерел

1. Хто такі стейкхолдери і як враховувати їх вигоди, переслідуючи свої інтереси . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://strategi.com.ua/event/steykkholdery-ikh-vyhody-vashi-interesy/>
2. КСВ компанії «Сингента». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.syngenta.ua/socialna-vidpovidalnist>

Соболєва Тетяна,

к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
tetiana.sobolieva@kneu.ua

Буркацький Микита,

здобувач магістратури «Менеджмент бізнес-організацій»
nickbur357@gmail.com
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ВИКЛИКИ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: управління, малий бізнес, розвиток, виклики в управлінні.

Анотація: дослідження спрямовано на розгляд основних викликів, з якими стикається малий бізнес в процесі управління розвитком, зокрема обумовлених сучасними ринковими умовами та світовими трендами.

Sobolieva Tetiana,

Ph.D., Associate Professor, Management Department,

Burkatskiy Mykyta,

master's student "Management of business organization"
SHEI KNEU named after Vadym Hetman

CHALLENGES TO SMALL BUSINESS DEVELOPMENT MANAGEMENT

Keywords: management, small business, development, challenges in management.

Abstract: the paper address the main challenges faced by small businesses in the development management process, in particular due to current market conditions and global trends.

В структурі економік розвинених країн значне місце посідає малий та середній бізнес. Таким чином, підприємництво може виступати вагомим джерелом зростання ВВП, розвитку економіки та вирішення проблеми працевлаштування активного трудового населення [1,2]. В Україні інститут малого підприємництва вимагає суттєвої підтримки та розвитку, як з боку державних органів, так і сектору освіти [3]. Карантинні обмеження, спричинені пандемією COVID-19, призвели до суттєвого загострення соціально-економічних проблем як в суспільстві, так і в бізнесі. Розвиток компаній, а доволі часто й

виживання, висуває суттєві вимоги до гнучкості та адаптивності управлінських реакцій на раптові та руйнівні зміни навколишнього середовища. Особливо актуальною тема розвитку в сучасних умовах є для малих підприємств. Незважаючи на високу гнучкість, малі підприємства стикаються із значними ресурсними обмеженнями, що суттєво впливає на вибір можливих стратегій розвитку. Додають невизначеності зміни попиту та уподобань споживачів, поширення нових технологій та зміна бізнес-моделей в наслідок діджитал-трансформації. Серед сучасних викликів також зауважують на високих ризиках зупинення діяльності, дефіциті ліквідності, втраті внутрішнього ринку збуту, невизначеності на зовнішніх ринках тощо [4].

Виклики, з якими стикаються сьогодні малі підприємства, обумовлюють відповідні управлінські реакції, спрямовані на збереження ринкових позицій та розвиток в сучасних умовах. В тому числі, вони будуть залежати від стадії розвитку малого підприємства (фази моделі життєвого циклу МСП) [5]. Незважаючи на різну структуру та стилі менеджменту, однакові етапи розвитку малих підприємств стикаються з однаковими викликами та проблемами в управлінні. Так, якщо перша фаза (початку існування) вимагає від управління сконцентрувати основну увагу на визначенні ціннісної пропозиції для ринку та залученні якомога більшої кількості клієнтів, наступна (виживання) сконцентрована на оптимізації фінансових потоків та прийнятті стратегічних рішень щодо напрямів та перспектив майбутнього розвитку [6]. Етап зростання висуває вимоги до підбору ефективної команди та чіткого контролю витрат та доходів, підвищення ефективності використання людського капіталу, посиленні конкурентних переваг та адаптації структури до збільшення масштабів діяльності [7].

Реалізація стратегії зростання бізнесу як один з типових шляхів розвитку, визначає виклик для компаній щодо залучення нових клієнтів. І якщо великий бізнес може в цьому випадку спиратися на відомий бренд або значно більші ресурси, малий бізнес має шукати інші шляхи збільшення клієнтської бази, роблячи наголос на високоякісному сервісі та ефективності комунікацій із споживачами [8]. Збільшення доходів та підвищення рентабельності також виступає постійним фокусом уваги для менеджменту, значної уваги вимагає мотивація та збереження цінних працівників компаній. Інноваційність та адаптивність управління малого бізнесу реалізується через гнучке та оперативне сприйняття нових технологій, впровадження їх в операційну та маркетингову діяльність. Використання цифрових технологій підвищує продуктивність та скорочує витрати, дозволяє обробляти та аналізувати великі обсяги інформації, збільшувати охоплення цільової аудиторії через використання соціальних мереж.

Карантинні обмеження за останні два роки поставили на порядок денний перед

багатьма фірмами малого бізнесу у всьому світі першочерговим питання виживання та швидкої адаптації до змін. 92% американських підприємців зазначили, що стикнулися з необхідністю заново «винайти» свій бізнес [9]. Аналітики роблять наголос на необхідності визначення своїх ключових клієнтів та вибудовування з ними довготерміновий взаємодії [10].

Незважаючи на проблеми становлення вітчизняного сектору підприємництва, використання сильних сторін бізнесу та фахового підходу до управління дозволять посилити гнучкість та адаптивність малого бізнесу в умовах необхідності формувати відповіді на глобальні виклики сьогодення.

Список використаних джерел

1. Dynamics of high growth enterprises–“gazelles”–in Czech Republic /M. KrošlÁková, V. Kubičková, L. Jurkovičová, N. Kubinyi// Business Perspectives. – 2015. – №2. – p.27-35
2. Paresashvili, N., Okruashvili, N., & Edzgveradze, T. Global Challenges In The Human Capital Formation Process (The Case Of Georgia). In Management: Strategic Imperatives And Trends Of Transformations 2020 (pp. 128-139). ISBN 978-966-926-342-1.
3. Dominici, G. and Gagnidze, I Effectiveness of Entrepreneurial Universities: Experiences and Challenges in Digital Era (a systemic approach). Interdisciplinary Description of Complex Systems 19(1), 13-30, 2021, DOI: 10.7906/indecs.19.1.2 <https://doi.org/10.7906/indecs.19.1.2>
4. Тимченко, О. І. Проблеми та перспективи розвитку малого підприємництва в умовах пандемії COVID-19 / О. І. Тимченко // Ефективна економіка. – 2021. – №6.
5. Wach K. A Typology of Small Business Growth Modelling: A Critical Literature Review / Entrepreneurial Business and Economics Review, 2020, Vol. 8, No. 1.
6. Churchil C.N, Lewis L.V. The Five Stages of Small Business Growth. Harvard Business Review – Режим доступу: <https://hbr.org/1983/05/the-five-stages-of-small-business-growth>.
7. Gold B. Five Basic Strategies To Manage Business Growth // Forbes Finance Council. – 2018. – Режим доступу: <https://www.forbes.com/sites/forbesfinancecouncil/2018/03/19/five-basic-strategies-to-manage-business-growth/?sh=2b1ebbae174c>
8. Willmet S. 7 biggest challenges SMEs face – and how to overcome them // small businesses.uk. – 2019. – Режим доступу: https://smallbusiness.co.uk/7-biggest-challenges-smes-face-and-how-to-overcome-them-2548160/?gclid=CjwKCAjw2bmLBhBREiwAZ6ugoZnCrARqkyJgsQGZwnDyTduYSD0Q1sj3Zj_mIK9olKL-V3PxdY5zxoC_2oQAvD_BwE.
9. Guta M. 92% of US Small Businesses Have “Reinvented” Themselves During Pandemic Small Business Trends. Apr 26, 2021. Режим доступу до ресурсу: <https://smallbiztrends.com/2020/07/small-business-reinventing-during-pandemic.html>
10. 6 Tips To Grow Your Business In 2021 // Forbes Finance Council. – 2021. – Режим доступу: <https://www.forbes.com/sites/ashleystahl/2021/01/11/6-tips-to-grow-your-business-in-2021/?sh=48f1fde87b62>.